

**UCHWAŁA NR XXVIII/272/21
RADY GMINY KRUPSKI MŁYN**

z dnia 25 maja 2021 r.

**w sprawie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krupski Młyn na lata
2021-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 roku, poz. 713 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) Rada Gminy Krupski Młyn

uchwała

§ 1. Przyjąć Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Krupski Młyn na lata 2021–2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Krupski Młyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Artur Dawydzik

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/272/21
Rady Gminy Krupski Młyn z 25 maja 2021r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY KRUPSKI MŁYN NA
LATA 2021-2030**

KRUPSKI MŁYN, KWIECIEŃ 2021 R.

**Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Krupski Młyn
na lata 2021-2030**

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krupski Młyn na lata 2021-2030 jest dokumentem, który na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego) pełni zasadniczą rolę wśród planów strategicznych przygotowywanych w obszarze polityki społecznej. Pozwala na racjonalizację tej polityki, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych.

Dokument stanowi podstawę do realizacji zadań Gminy Krupski Młyn, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a także mają doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie przy wsparciu ekspertów zewnętrznych. Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, mieszkańcy gminy oraz eksperci zewnętrzni.

Dokument ma charakter kilkuletni. Został przygotowany na lata 2021- 2030. Jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W pracach nad Strategią podstawowym problemem jest zdefiniowanie pojęcia „rozwiązywanie problemów społecznych”. Wielu profesjonalistów i praktyków wskazuje na istotny udział w rozwiązywaniu problemów samych osób dotkniętych dysfunkcją i poprzez wzmacnianie kompetencji tych osób uświadamianie podmiotowości w wychodzeniu z problemu. Istotne jest zorganizowanie profesjonalnej pomocy nakierowanej na udzielanie wsparcia dla osób chcących zmieniać siebie i swoje otoczenie oraz zorganizowanie odpowiedniego systemu umożliwiającego rozwój potencjału społecznego osób i ich rodzin. Zastępowanie osoby mającej problemy niewiele zmienia, a często jest ubezwłasnowolnieniem tej osoby i naruszaniem jej godności.

Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji. Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania

związane z ich realizacją, działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii.

Spółeczna akceptacja oraz identyfikacja mieszkańców z wypracowanymi celami dają szansę władzy lokalnej na przejście z poziomu administrowania do poziomu zarządzania polityką społeczną. Jako element żywy Strategia będzie podlegać ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część z przedstawionych w dokumencie straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Krupski Młyn w ujęciu lokalnym powinna zająć się działaniem w obszarach przede wszystkim:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej;
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym;
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które spotkała.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Wstęp	3
1. Podstawy prawne opracowania strategii	6
2. Uczestnicy, proces uspołeczniania, procedury	7
3. Charakterystyka środowiska społecznego	9
3.1. Położenie i terytorium	9
3.2. Podstawowe dane demograficzne	10
3.3. Rynek pracy	12
3.4. Infrastruktura edukacyjna i kulturalna	14
Infrastruktura edukacyjna	14
Infrastruktura kulturalna i sportowa	15
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15
4. Problemy społeczne występujące na terenie gminy Krupski Młyn	17
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	18
5. Diagnoza problemów społecznych	19
6. Pozycja strategiczna Gminy Krupski Młyn	34
6.1. Analiza SWOT	34
6.2. Perspektywna wizja sposobów rozwiązywania problemów społecznych	41
6.3. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja	44
6.3.1. Cele strategiczne	44
6.3.2. Cele szczegółowe i ich realizacja	46
7. System zarządzania i aktualizacji strategii	56

1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

Podstawą prawną opracowania niniejszej Strategii są w szczególności następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) obliguje Gminy do opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Według art. 17. 1. w/w Ustawy: *Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:*
  - 1) *opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka [...].*
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, ze zmianami) stanowi: *Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w programie. W celu realizacji programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika (art. 4 ust. 2).*
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 852, ze zmianami) stanowi: *Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, uwzględniając zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 1—3 oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 10 ust. 2).*

Poza tym należy nadmienić także o wielu innych aktach prawnych, w oparciu o które jest opracowana niniejsza Strategia, w tym przede wszystkim:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378, z późn. zmianami),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2020 poz. 821 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zmianami),

- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. 2020 poz. 808 z późn. zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020 poz. 218, ze zmianami).
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. 2020 poz. 1409, ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz.U. 2020 poz. 176 ze zmianami);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. 2020 poz. 426, ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz.U. 2019 poz. 2133, z późn. zmianami);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. 2020 poz. 1057, ze zmianami);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1061, ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. UCZESTNICY, PROCES USPOŁECZNIANIA, PROCEDURY

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów;
- **subsydiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu;

- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej;
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W poniższej strategii zostały uwzględnione wszystkie wyżej wymienione zasady.

Słownik pojęć

WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,

MISJA – sens naszego istnienia i działania,

PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa,

CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,

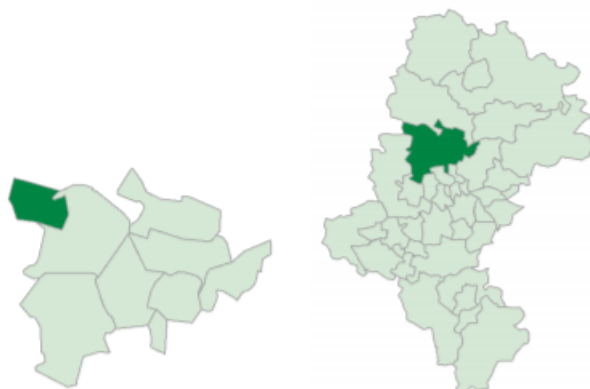
ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

3.1. Położenie i terytorium

Gmina Krupski Młyn położona jest w zachodniej części województwa śląskiego i należy do powiatu tarnogórskiego. Gmina stanowi 6,1% powierzchni powiatu. Od północy Krupski Młyn graniczy z gminą Lubliniec oraz Pawonków, od wschodu z gminą Tworóg, od południa z gminą Wielowieś od zachodu z gminą Zawadzkie, należąca do województwa opolskiego. Powierzchnia gminy wynosi 39 km². Położona jest w zlewisku rzeki Mała Panew, która przepływa przez środek gminy i dzieli ją na 2 części: południową i północną.

Mapa 1. Położenie gminy Krupski Młyn i powiatu tarnogórskiego

Źródło: Vademecum Samorządowca,

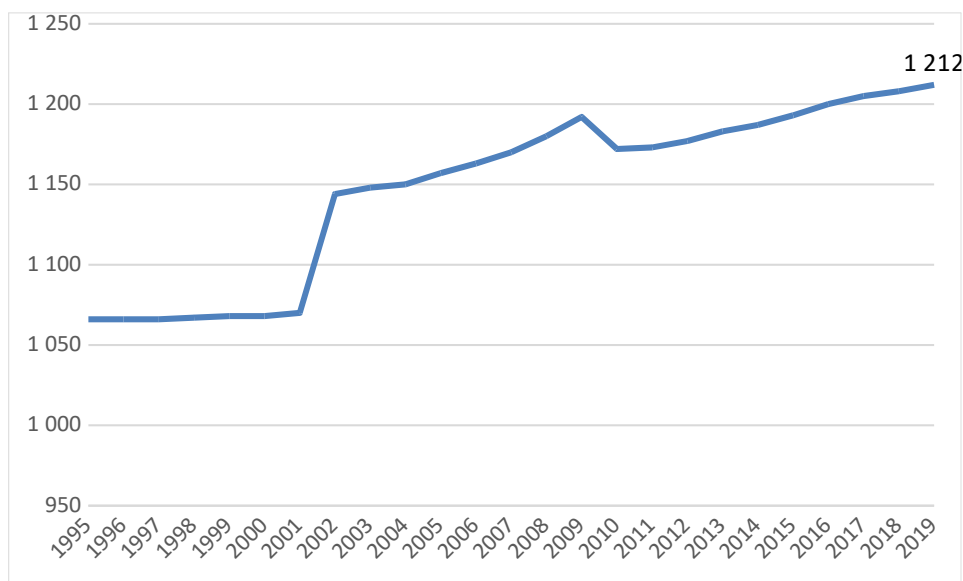
https://katowice.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_tarnogorski/gmina_krupski_mlyn.pdf

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Krupski Młyn

Na terenie gminy Krupski Młyn w 2019 roku występowało łącznie 1208 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 379 mieszkań. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. W tym roku oddano do użytku 4 mieszkania. Liczba mieszkań od 1995 r. zwiększyła się o blisko 200 mieszkań.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno- sanitarne 97,19% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 97,10% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 96,85% mieszkań posiada łazienkę, 88,91% korzysta z centralnego ogrzewania, a 33,11% z gazu sieciowego.

Wykres 1. Liczba mieszkań na terenie gminy Krupski Młyn w latach 1995-2019 r.

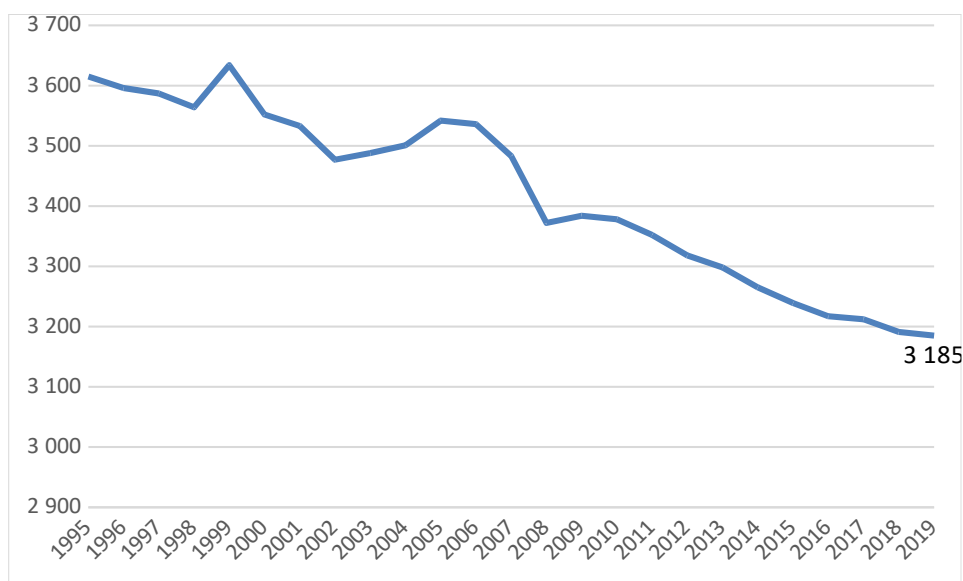

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

3.2. Podstawowe dane demograficzne

Gmina Krupski Młyn ma 3 185 mieszkańców, z czego 49,8% stanowią kobiety, a 50,2% mężczyźni. W latach 1995 -2019 liczba mieszkańców zmalała o 8,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

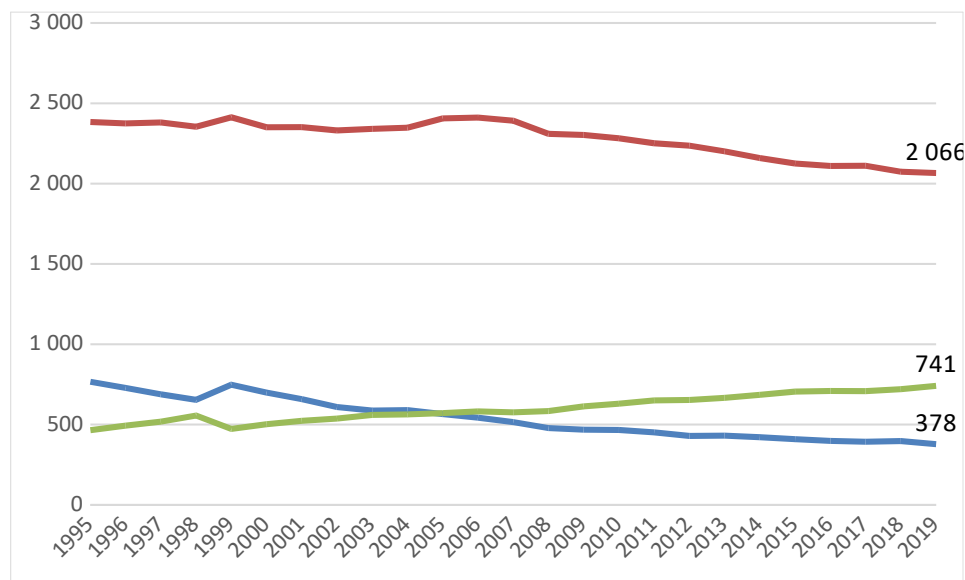
Wykres 2. Ludność gminy Krupski Młyn w latach 1995-2019 r.

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy Krupski Młyn pozwala stwierdzić, że jest przewaga osób w wieku poprodukcyjnym (23,3% populacji) w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym (15,4% populacji).

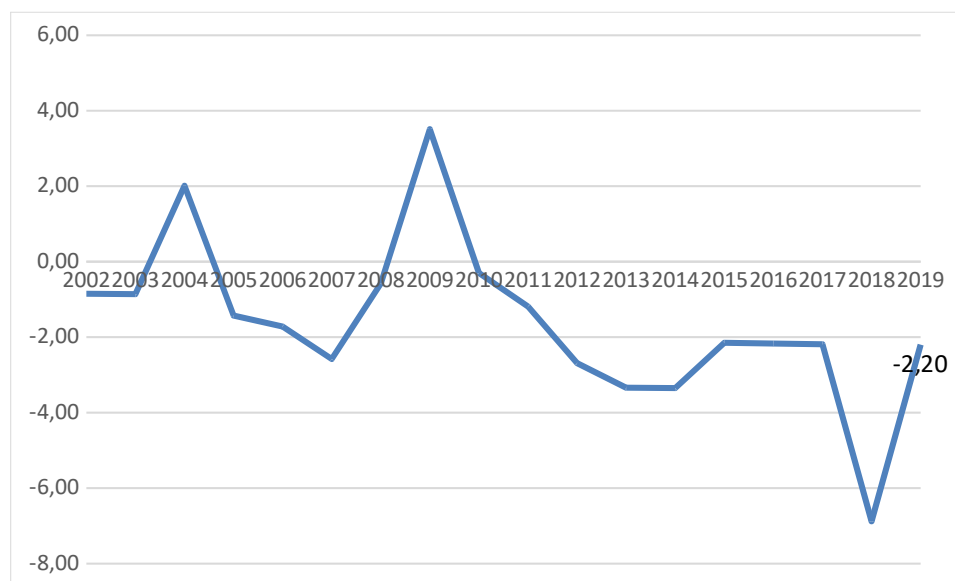
Wykres 3. Struktura ludności gminy Krupski Młyn według ekonomicznych grup wieku w latach 1995- 2019 r.

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Krupski Młyn ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -7. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,20 na 1000 mieszkańców gminy Krupski Młyn. W 2019 roku urodziło się 25 dzieci, w tym 40,0% dziewczynek i 60,0% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,84 i jest większy od średniej dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Wykres 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności na terenie gminy Krupski Młyn w latach 2002-2019 r.

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2019 roku zarejestrowano 41 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 55 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Krupski Młyn -14. W tym samym roku 1 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 9 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -8.

3.3. Rynek pracy

W 2019 r. na terenie gminy Krupski Młyn w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 292 podmioty gospodarki narodowej, z czego 165 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 8 nowych podmiotów, a 10 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (282) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. Klasyfikacja rodzaju działalności gospodarczej na terenie gminy Krupski Młyn:

- 1,7% (5) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 21,6% (63) podmiotów,
- 76,7% (224) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Krupski Młyn najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25.5%) oraz Budownictwo (20.6%).

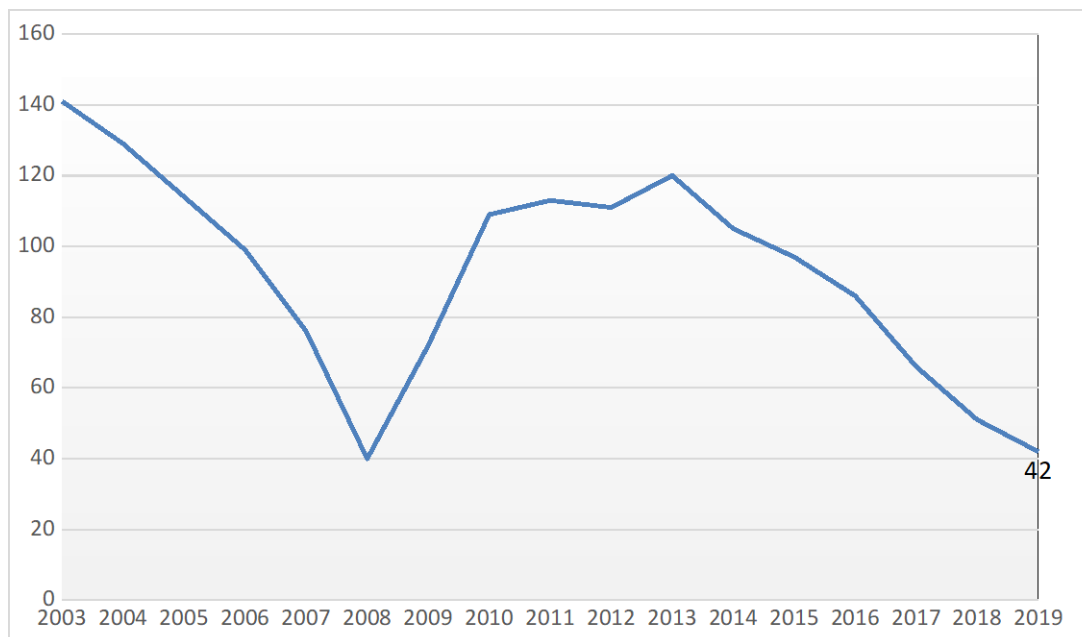
Bezrobocie i pracujący

W gminie Krupski Młyn na 1000 mieszkańców pracuje 373 osoby. Wśród nich 39,4% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 60,6% mężczyźni. W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Krupski Młyn wynosiło 4 364,71 PLN, co odpowiada 90.30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krupski Młyn 259 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 64 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -195.

Bezrobocie rejestrowane w gminie Krupski Młyn wynosiło w 2019 roku 3,4% (4,4% wśród kobiet i 2,6% wśród mężczyzn). Liczba bezrobotnych w 2019 r. wynosiła 42 osoby.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych rejestrowych na terenie gminy Krupski Młyn w latach 2003- 2019

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

3.4. Infrastruktura edukacyjna i kulturalna

Analizując sytuację społeczno- ekonomiczną gminy należy również zwrócić uwagę na infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i zdrowotną. W obszarze polityki społecznej na terenie gminy działa szereg instytucji, których główny celem są działania z obszaru pomocy społecznej, a także edukacji, kultury, sportu i rekreacji oraz profilaktyki zdrowotnej.

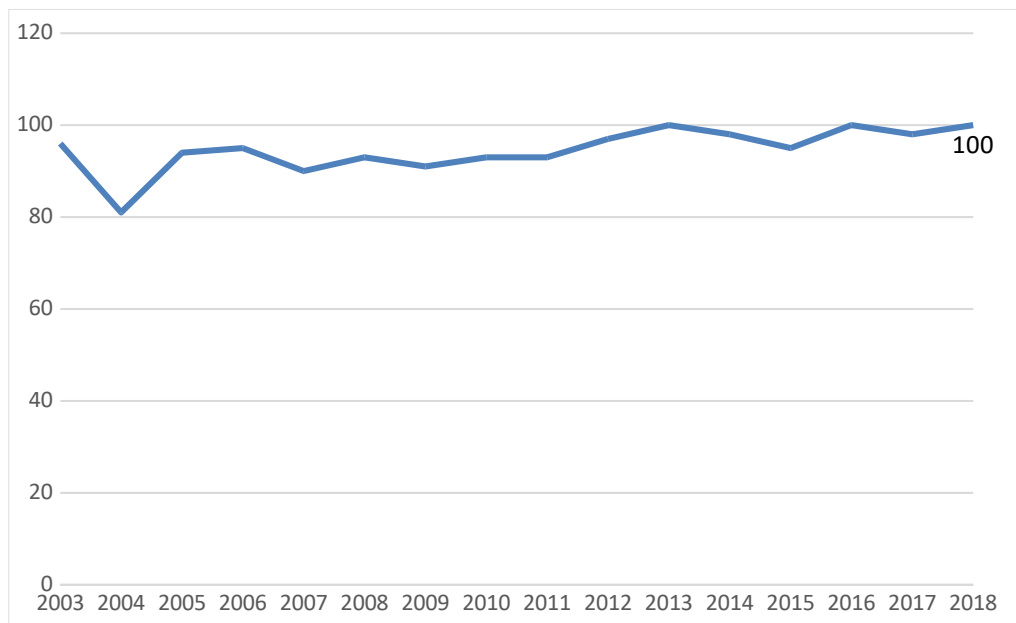
Infrastruktura edukacyjna

Na terenie gminy w roku szkolnym funkcjonowały:

- Szkoła Podstawowa w Krupskim Młynie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Potępie (Szkoła Podstawowa, Przedszkole);
- Przedszkole w Krupskim Młynie z oddziałem zamiejscowym w Ziętku.

Liczba dzieci uczęszczających w 2018/ 2019 r. wynosiła 100 dzieci w wieku 3-6 lat.

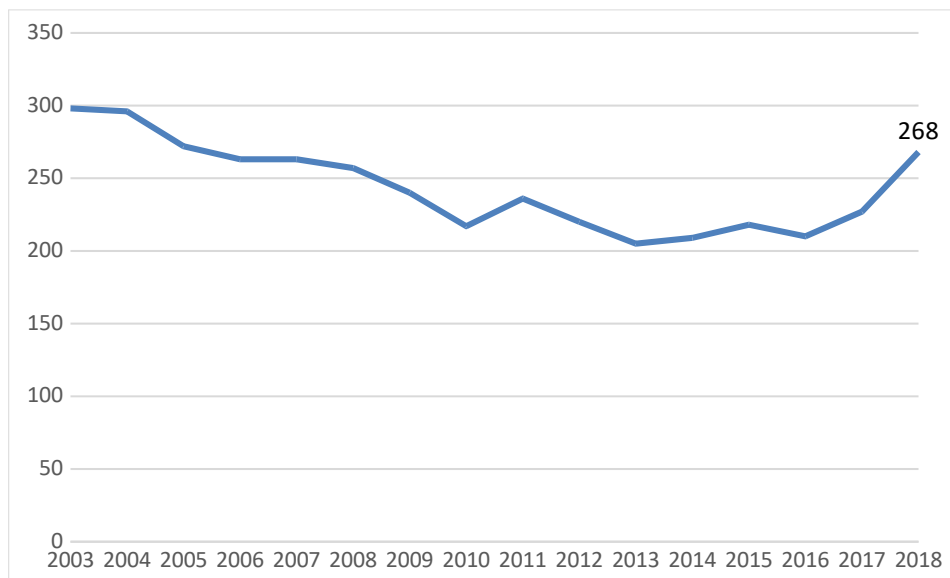
Wykres 6. Liczba dzieci uczęszczająca do przedszkoli na terenie gminy Krupski Młyn w latach 2003 -2018 r.

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Do szkół podstawowych na terenie gminy Krupski Młyn uczęszczało 268 uczniów. Ich liczba spadła od poziomu ok. 300 osób w 2003 r.

Wykres 7. Liczba uczniów na terenie gminy Krupski Młyn w latach 2003–2018 r.

Źródło: BDL GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Infrastruktura kulturalna i sportowa

Duże znaczenie w realizacji zadań w obszarze społecznym mają gminne instytucje kultury oraz instytucje upowszechniające wśród mieszkańców postawy aktywne zapewniając im możliwość uprawiania sportu i rekreacji.

Gminny Ośrodek Kultury powstał na bazie Zakładowego Domu Kultury w 1992 roku. Realizuje zadania z zakresu wychowania, edukacji kulturalnej oraz upowszechniania kultury wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Jego główna siedziba znajduje się w budynku położonym w centrum miejscowości, przy ul. Zawadzkiego 3. Dodatkowo w ramach struktury placówki działają dwie filie: Klub Osiedlowy w Ziętku oraz Dom Kultury w Potępie.

Gminna Biblioteka Publiczna powołana została do życia w 1992r. na bazie księgozbioru Biblioteki Zakładów Tworzyw Sztucznych “Nitron-Erg”. Bibliotece Centralnej podlegają dwie filie: w Ziętku oraz w Potępie. Księgozbiór liczy około 21.000 woluminów, z którego regularnie korzysta około 800 czytelników o zróżnicowanych zainteresowaniach, poziomie wykształcenia oraz przekroju społecznym i wiekowym. Dla osób korzystających z księgozbioru podręcznego każda z placówek przygotowała czytelnię.

Na terenie gminy działa piłkarski klub sportowy NITRON W Krupskim Młynie. W ramach działalności Klubu NITRON prowadzone są 4 sekcje wiekowe w piłce nożnej oraz Akademia Piłki Nożnej. Kluby biorą udział w rozgrywkach prowadzonych przez Bytomski Okręgowy Związek Piłki Nożnej, Bardzo popularną dyscypliną sportową w gminie jest amatorska sekcja piłki siatkowej oldbojów. Działają amatorskie sekcje fitness kobiet. Wspomnieć należy

również o prężnie działającej sekcji skata sportowego. Na terenie gminy działała również Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых oraz Koło Polskiego Związku Wędkarskiego.

Przez Gminę Krupski Młyn przebiega kilka ścieżek rowerowych, natomiast na rzece Mała Panew organizowane są spływy kajakowe.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Ochrona zdrowia na terenie gminy realizowana jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pogotowie Ratunkowe "SAWMED". Specjalistyczna opieka zdrowotna oraz leczenie na poziomie szpitalnym realizowane są za pośrednictwem placówek ochrony zdrowia w Lublińcu oraz Tarnowskich Górach. Zaopatrzenie w leki zapewniają dwie apteki funkcjonujące na terenie gminy Krupski Młyn.

Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Krupskim Młynie. Celem Ośrodka jest podejmowanie wszelkich działań umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Do zadań GOPS należy w szczególności:

- realizacja zadań własnych gminy takich jak: przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej m.in. zasiłków stałych, celowych, okresowych i innych, świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, udzielanie pomocy w formie posiłków, schronienia i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca, praca socjalna;
- wspieranie rodziny i współfinansowanie pieczy zastępczej;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- diagnoza potrzeb oraz sprawozdawczość.

Do wydawania indywidualnych decyzji administracyjnych w sprawach należących do przedmiotu wszystkich działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie upoważniony jest Kierownik. W 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie zatrudnienie stanowiło 6 etatów dla pracowników na umowę o pracę realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej¹. Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust. 2 zatrudniono pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej niż trzech pracowników. W roku 2019 zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w środowisku zamieszkania; ponadto jest 1 dla aspiranta pracy socjalnej oraz 1 etat zakwalifikowany według sprawozdania MPiPS jako "pozostali pracownicy".

4. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY KRUPSKI MŁYN

W Gminie Krupski Młyn według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie objął wsparciem łącznie 135 osób, którym udzielono świadczenia. Było to razem 77 rodzin, w których było 177 osób.

Tabela 1. Liczba i rodzaj świadczeń pieniężnych na terenie gminy Krupski Młyn. Stan na 2019 r.

Rodzaj świadczenia	2019		
	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
pieniężne	85	41	119
niepieniężne	80	46	139

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie za 2019 rok.

W 2019 r. głównymi powodami przyznania świadczeń były: ubóstwo (119 osób), niepełnosprawność (60 osób), potrzeba ochrony macierzyństwa (49 osób), długotrwała lub ciężka choroba (66 osób), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (59 osób), bezrobocie (79 osób).

¹ Sprawozdanie z działalności za 2019 r. Opracował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie.

Tabela 2. Klasyfikacja powodów udzielania świadczeń w 2019 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	38	119
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	49
W tym: Wielodzietność	8	45
Bezrobocie	25	79
Niepełnosprawność	26	60
Długotrwała lub ciężka choroba	31	66
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	21	59
W tym: Rodziny niepełne	9	26
Rodziny wielodzietne	3	17
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	4	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie za 2019 rok.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Sytuacja rodzin została przedstawiona w oparciu o dane statystyczne w zbiorach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie, który ewidencjonuje informacje o rodzinach doświadczających różnych problemów oraz udzielanych rodzinom formach wsparcia. Wybrane dane statystyczne pokazują, że na terenie gminy Krupski Młyn problemy rodzin wychowujących dzieci, w tym rodzin wykazujących konieczność ochrony macierzyństwa plasują się na drugim miejscu w hierarchii problemów społecznych pod względem liczby osób objętych świadczeniami.

W gminie obserwuje się wzrost ogólnej liczby rodzin objętych pomocą i wsparciem. Udzielane rodzinom wsparcie ma na celu pomoc w rozwiązaniu trudnych życiowych problemów oraz

zapobieganie niekorzystnym zjawiskom powodującym trudności rozwojowe dzieci i młodzieży. Priorytetem w działaniu lokalnych podmiotów wspierających rodziny wychowujące dzieci jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego w różnych formach, co jest priorytetowym działaniem współczesnych społeczności lokalnych w dobie zmniejszającej się dzietności rodzin.

Problemy rodzin niepełnych, podobnie jak wielodzietnych dotyczą zarówno sfery niedostatku, zaniedbań opiekuńczych powiązanych z niewydolnością wychowawczą rodziców, ale też schorzeniami, niepełnosprawnością i innymi problemami utrudniającymi prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Wielość problemów z jakimi borykają się rodziny zamieszkujące na terenie gminy Krupski Młyn jest zróżnicowana, ale najwyraźniej rysują się problemy socjalne, które znajdują wyraz w formach pomocy oferowanych dzieciom. Jedną z takich form stanowi dożywianie dzieci w szkołach i placówkach edukacyjnych. Na terenie gminy Krupski Młyn pomoc ta udzielana jest dla 47 świadczeniobiorców - dzieci (wartość świadczeń: 28 975 zł).

Przedstawiona powyżej diagnoza pokazuje, że problemy rodzin z dziećmi na terenie gminy Krupski Młyn dotyczą najczęściej kwestii socjalnych, na kolejnych miejscach plasuje się wielodzietność lub niepełne rodzicielstwo, marginalnie występuje problem zaniedbań opiekuńczych powodujący konieczność umieszczania dzieci w systemie pieczy zastępczej.

5. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie raportu z diagnozy społecznej, zrealizowanej na zlecenie Gminy Krupski Młyn, przedstawia się obraz problemów społecznych na terenie gminy z perspektywy jego mieszkańców.

Badania zostały przeprowadzane w 2020 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 300 osób, w tym 170 dorosłych, 124 uczniów szkoły podstawowej, 6 sprzedawców.

BADANIE DOROSŁYCH

Wśród dorosłych mieszkańców miasta, respondenci stanowili w większości kobiety (58,24%). Wśród ankietowanych mieszkańców najlicniejszą grupę tworzą osoby w wieku 36 - 45 lat (31,18%). Osoby w wieku 46 – 55 lat stanowią 22,35% badanej społeczności, 20,00% respondentów znajduje się w grupie 26 – 35 latków. Natomiast 11,18% próby stanowią osoby do 25 roku życia, 6,47% osoby powyżej 65 roku życia, a grupie wiekowej 56 – 65 lat znajduje się 8,82% osób.

Mieszkańców zapytano jak często zdarza im się spożywać alkohol:

- 25,29% badanych nie pije w ogóle alkoholu;

- 28,24% pije kilka razy w roku;
- 32,94% osób sięga po alkohol kilka razy w miesiącu;
- 12,94% kilka razy w tygodniu;
- 0,59% badanych pije alkohol codziennie.

Większość respondentów jednorazowo wypija od 1 do 2 porcji alkoholu (50,39%). 22,05% ankietowanych wypija jednorazowo 3 - 4 porcje, 11,81% osób wypija 5 - 7 porcji alkoholu, 11,02% osób 8 - 10 porcji oraz kolejne 4,72% badanych 11 - 13 i więcej porcji.

Niepokojącą informacją jest to, że jedynie 66,93% badanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych znajdując się pod wpływem alkoholu. 14,17% osób zdarzało się to rzadko, 11,02% ankietowanym czasami, 6,30% osób często, a 1,57% osób bardzo często. Dane te powinny być sygnałem dla pracodawców - by baczniej się przyglądać swoim pracownikom i kontrolować ich trzeźwość.

Wśród ankietowanych 6,30% osób oświadczyło, iż zdarza im się kierować pojazdem w stanie nietrzeźwości; 5,51% respondentom taka sytuacja zdarzyła się raz, a 0,79% osób zdarza się to sporadycznie.

Warto zwrócić uwagę, iż 21,76% respondentów przyznaje, że rzadko widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. 6,47% ankietowanych widuje taką sytuację czasami, 2,35% osób widuje ją często, a 1,18% badanych przyznaje, że bardzo często. Świadczyć to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu.

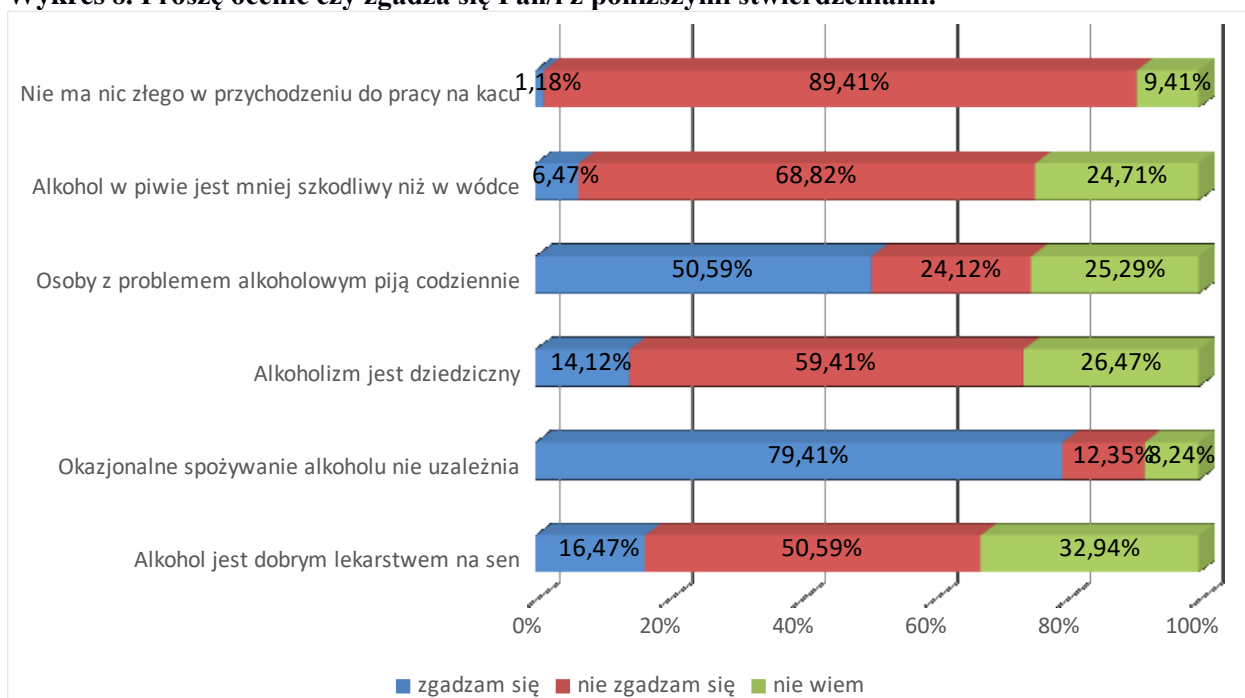
Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży to kolejny istotny problem. Na uwagę zasługuje fakt, iż większość respondentów uważa, że takie zachowanie ma wpływ na rozwój dziecka (92,94%), a 4,71% osób nie zgadza się z tą opinią. 12,35% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Analizując spożycie alkoholu w gminie na przestrzeni ostatnich kilku lat, można zauważyć, iż większość respondentów sądzi, iż obecnie pije się tyle samo co dawniej – takiej odpowiedzi udzieliło 24,71% osób. Zdaniem 2,94% badanych obecnie pije mniej niż kiedyś, zaś 16,47% osób uważa, że aktualnie wzrasta ilość spożywanego alkoholu na terenie gminy Krupski Młyn. 55,88% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu.

- 89,41% mieszkańców uważa, że **przychodzenie do pracy na kacu** jest zachowaniem nieodpowiednim. Z tą opinią nie zgadza się 1,18% osób – uważają oni, iż nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Natomiast 9,41% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- 68,82% osób sądzi, iż **alkohol w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten w wódce**, zaś z tą opinią nie zgadza się 6,47% osób - twierdzą oni, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. 24,71% osób wskazuje, iż nie potrafiło ustosunkować się do tego stwierdzenia.
- Ze stwierdzeniem „**Osoby z problemem alkoholowym piją codziennie**” zgadza się 50,59% ankietowanych, zaś 24,12% nie zgadza się z tym stwierdzeniem. 25,59% osób wskazuje odpowiedź „nie wiem”.
- 14,12% ankietowanych uważa natomiast, iż **alkoholizm jest dziedziczny**, a 59,41% osób nie zgadza się z tą opinią. Do tego stwierdzenia nie potrafiło odnieść się 26,47% osób.
- Według 79,41% mieszkańców **okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia**. Z tym stwierdzeniem nie zgadza się 12,35% osób, a 8,24% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- Natomiast 16,47% osób uważa, że **alkohol jest dobrym lekarstwem na sen**. 50,59% osób nie zgadza się z tą opinią, a 32,94% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 8. Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Źródło: Opracowanie własne.

Z zebranego materiału badawczego wynika, iż 17,06% mieszkańców pali papierosy. Wśród nich 2,94% osób pali kilka razy w roku, zaś 14,12% osób pali codziennie. 20,69% osób wypala dziennie mniej niż 5 papierosów, 37,93% pali od 6 do 15 papierosów, kolejne 24,14% wypala od 16 do 25 papierosów dziennie, a 6,90% osób nie wie ile wypala, ponieważ tego nie liczy.

Wśród respondentów 9,41% osób przyznaje, że sięgali kiedykolwiek po narkotyki. Wśród tych osób 4,71% zażywało narkotyki jednokrotnie, 2,94% kilka razy w roku, zaś kolejne 1,76% badanych sięga po nie kilka razy w roku.

Ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania narkotyków na terenie gminy Krupski Młyn. 65,29% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 16,47% osób uważa, że są one trudno dostępne, zdaniem 5,29% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgadza się 12,94% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

Zdecydowana większość ankietowanych (90,59%) nie potrafi wskazać miejsc na terenie gminy Krupski Młyn, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazują na: centrum miejscowości (1,18%) oraz inne miejsca, których nie wymieniono (1,18%). 8,24% osób zna konkretne osoby sprzedające narkotyki.

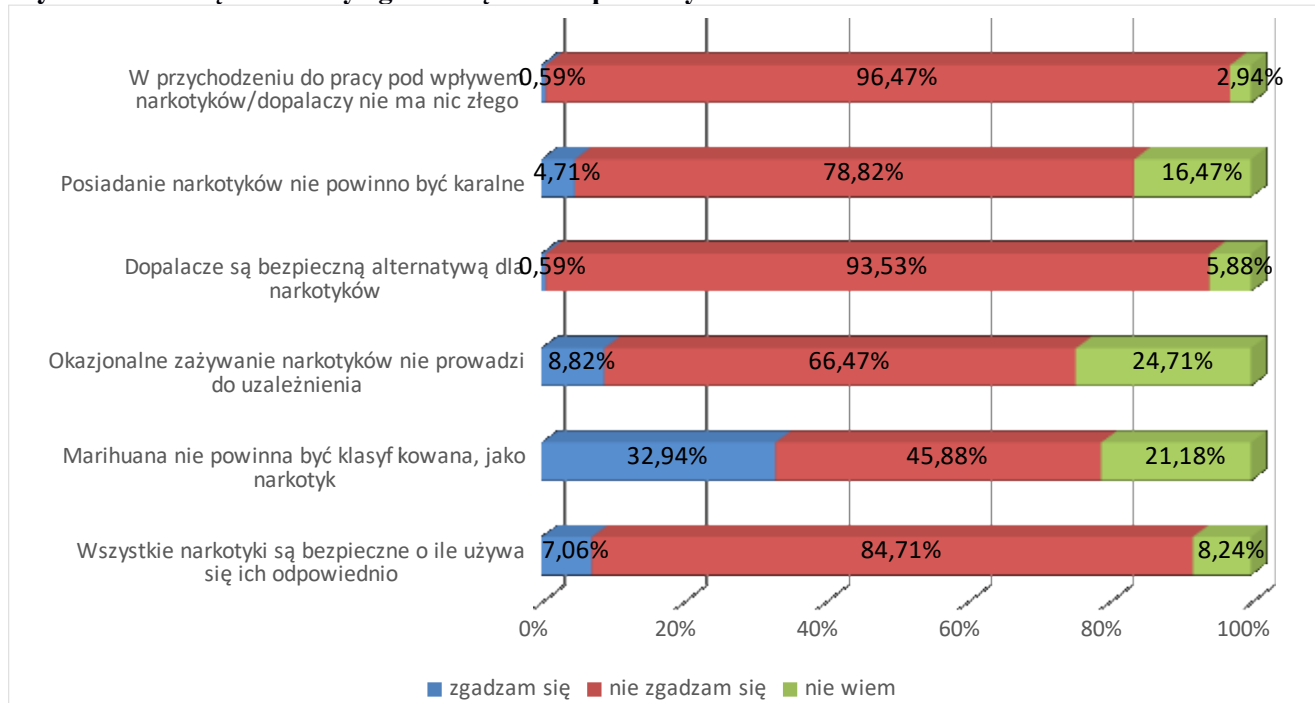
Mieszkańców poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń.

- 0,59% ankietowanych mieszkańców uważa, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy. Z tą opinią nie zgadza się 96,47% osób, zaś 2,94% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- 4,71% badanych twierdzi, iż posiadanie narkotyków nie powinno być karalne, zaś 78,82% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 16,47% osób wskazuje odpowiedź „nie wiem”.
- 93,53% ankietowanych uważa, że dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. 5,88% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia. Natomiast 0,59% ankietowanych zgadza się ze stwierdzeniem, że dopalacze są bezpieczną alternatywą dla narkotyków.
- Ze stwierdzeniem „okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia” zgadza się 8,82% osób, a 66,47% nie zgadza się z tą opinią. 24,71% ankietowanych wskazuje odpowiedź „nie wiem”.
- 32,94% mieszkańców twierdzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, natomiast 45,88% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków.
- 21,18% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

- 7,06% ankietowanych twierdzi, że wszystkie narkotyki są bezpieczne o ile używa się ich odpowiednio, zaś 84,71% osób nie zgadza się z tą opinią, a 8,24% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 9. Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Źródło: Opracowanie własne.

Mieszkańców poproszono o wskazanie instytucji, w której można uzyskać pomoc w razie problemu uzależnień.

W opinii większości mieszkańców w przypadku problemów można uzyskać pomoc: u lekarza (67,06%), u rodziny (57,65%), za pomocą Telefonu Zaufania (41,18%), w Internecie (32,94%), w punkcie konsultacyjnym (12,94%), w Ośrodku Pomocy Społecznej (9,41%), Ośrodku Interwencji Kryzysowej (8,24%), w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (7,06%), u znajomych (4,12%), na Policji (2,94%), oraz w Zespole Interdyscyplinarnym (1,18%).

Niepokojący jest fakt, iż 10,00% osób przyznaje, iż w takiej sytuacji radziłoby sobie samodzielnie. Może to świadczyć o tym, iż osoby te nie wiedzą gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 15,88% osób zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 74,71% ankietowanych nie zna takich osób, zaś 9,41% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z pićem alkoholu – taką odpowiedź wskazuje 90,59% osób. W dalszej kolejności badani wskazują na: zażywanie narkotyków

(50,59%), zażywanie dopalaczy (47,65%), choroby (32,35%), wykluczenie społeczne (24,12%), zażywanie leków (16,47%).

18,82% respondentów doświadczyło kiedykolwiek przemocy. Zaś 81,18% osób nigdy nie doświadczyło przemocy. Osoby, które doświadczyły kiedykolwiek przemocy, doznały głównie przemocy psychicznej (78,13%) oraz fizycznej (37,50%), a także przemocy seksualnej (6,25%) oraz zaniedbania (6,25%).

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów byli: partner/partnerka (40,63%), tata (18,75%), brat (9,38%), dziecko/dzieci (6,25%), siostra (3,13%), mama (3,13%) oraz inne osoby, których ankietowani nie wymieniali (21,88%).

Większość osób (91,18%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania jest 6,47% ankietowany mieszkańców, a 2,35% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Ankietowanych poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na przeglądanie Internetu. Większość mieszkańców poświęca na tę czynność od 1 do 2 godzin dziennie (68,82%). Od 2 do 3 godzin na tę aktywność przeznaczają 20,59% osób, zaś 10,59% w ten sposób spędza ponad 3 godziny dziennie.

Większość osób uważa, że wie czym jest cyberprzemoc – takiej odpowiedzi udzieliło 66,47% osób. 32,94% osób nie zna definicji tego zjawiska, a 0,59% osób nie ma zdania na ten temat.

Dodatkowo 7,06% osób przyznało, że zdarzyło im się doświadczyć cyberprzemocy w sieci. Natomiast 92,94% osób nigdy nie doświadczyło cyberprzemocy. Osoby, które przyznały, iż doświadczyły cyberprzemocy, spotkały się z następującymi jej objawami: wulgaryzmami stosowanymi wobec respondentów (41,67%), włamaniem/ kradzieżą kont (25,00%), poniżaniem (16,67%), ośmieszaniem (16,67%), rozsyłaniem kompromitujących materiałów (8,33%) oraz rozsyłaniem treści prywatnych (8,33%).

Ankietowanych zapytano, czy kiedykolwiek brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. Nigdy nie robiło tego 58,24% osób. 31,18% ankietowanych mieszkańców brało udział w tego typu konkursach kilka razy, a 10,59% osób wiele razy.

Większość mieszkańców nigdy nie obstawiała zakładów bukmacherskich – taką odpowiedź wskazało 92,35% osób. 5,88% ankietowanych robiło to kilka razy, a 1,76% wiele razy.

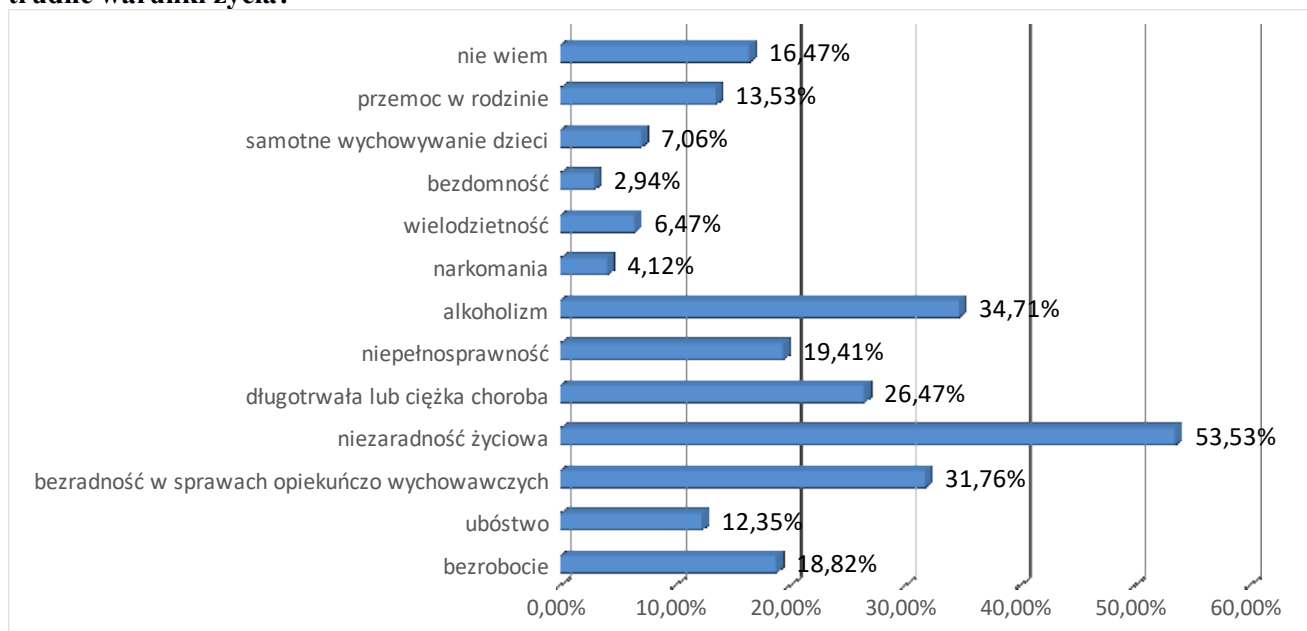
Z zebranych danych wynika, że mieszkańcy w większości działania władz lokalnych związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych oceniają dobrze – 35,88%. 8,82% mieszkańców działania podejmowane przez gminę ocenia bardzo dobrze, zaś 15,88% wystawia notę

dostateczną, a 14,12% osób ocenę niedostateczną. 25,29% nie ma zdania na temat stopnia zaangażowania władz lokalnych w problemy mieszkańców.

Mieszkańców poproszono o ocenę aktualnych warunków życia w Gminie Krupski Młyn. Ankieterzy w większości przyznają, iż są one raczej dobre – takiej odpowiedzi udzieliła 30,00% osób. 22,94% badanych wskazuje odpowiedź „średnie”, co dziesiąty respondent uważa, że są one raczej złe, a 2,35% osób twierdzi, iż są one złe. Pozytywnie ocenia je 34,12% mieszkańców, w tym 16,65% osób wskazuje odpowiedź „dobre”, a kolejne 16,47% badanych zaznacza odpowiedź „bardzo dobre”.

Respondentów poproszono o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie. Ankieterzy wskazywali następujące czynniki: niezaradność życiową (53,53%), alkoholizm (34,71%), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (31,76%), długotrwałą lub ciężką chorobę (26,47%), niepełnosprawność (19,41%), bezrobocie (18,82%), przemoc w rodzinie (13,53%), ubóstwo (12,35%), samotne wychowywanie dzieci (7,06%), wielodzietność (6,47%), narkomanię (4,12%) oraz bezdomność (2,94%).

Wykres 10. Jakie są według Pana/i główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Wśród respondentów 27,06% przyznaje, że zna nieliczne, ubogie rodziny. 38,24% badanych słyszało o takich rodzinach, a 20,59% osób zna wiele takich rodzin. 14,12% osób nie słyszało o takich rodzinach w gminie.

Zdaniem ankieterów głównymi przyczynami popadania w ubóstwo są: uzależnienia (74,71%), dziedziczenie ubóstwa (52,35%), niedostosowanie społeczne (43,53%), bezrobocie

(45,88%), rozpad rodziny (25,88%), niepełnosprawność (14,71%), choroby (12,94%) oraz wielodzietność (2,35%).

Zdaniem ankietowanych wśród dzieci i młodzieży występują następujące, negatywne zjawiska: uzależnienia od komputera i Internetu (87,65%), brak autorytetów w otoczeniu (74,71%), alkohol i papierosy (42,35%), eurosieroctwo (41,76%), zaniedbanie wychowawcze (38,24%), przestępczość i chuligaństwo (24,12%), przemoc ze strony rówieśników (22,35%), narkomania (11,18%), sieroctwo (8,24%), zaniedbanie socjalne (4,71%) oraz przemoc ze strony rodziców (4,12%).

Ankietowanych zapytano o problemy, z którymi mogą zmagać się osoby niepełnosprawne w gminie. Wskazują oni na: bariery architektoniczne (71,18%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (59,41%), utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (51,18%), izolację (47,06%), utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu (34,71%), problemy psychologiczne (31,18%), bezrobocie (24,71%) oraz brak akceptacji w środowisku lokalnym (27,00%).

Wśród ankietowanych 21,18% przyznaje, że w skład jego rodziny wchodzi osoba długotrwale chora. 78,82% osób przyznało, że w ich rodzinie nie ma osób długotrwale chorych.

Większość ankietowanych uważa, że dostęp do opieki zdrowotnej w gminie jest niewystarczający (59,41%), a 40,59% osób nie zgadza się z tą opinią.

Ankietowani uważają, iż w gminie brakuje specjalistów takich jak: pulmonolog, dentysta, okulista oraz innych gabinetów stomatologicznych. Badani zwracali również uwagę, iż obecnie, ze względu na pandemię, występują trudności z dostaniem się do większości lekarzy.

Według ankietowanych, osoby starsze na terenie gminy Krupski Młyn najczęściej zmagają się z następującymi problemami: chorobami (92,94%), samotnością (69,41%), brakiem opieki ze strony rodziny (59,41%), ubóstwem (25,29%), niepełnosprawnościami (15,29%) oraz niedostosowanie społecznym (11,76%).

W opinii respondentów, na terenie gminy Krupski Młyn brakuje: klubów seniora (86,47%), usług opiekuńczych (60,00%), domów dziennego pobytu (56,47%), programów zdrowotnych (36,47%), placów rekreacji ruchowej dla seniorów (35,88%), domów pomocy społecznej (33,53%) oraz usług psychologicznych (19,41%).

Na koniec ankietowanych zapytano, jakie działania należałoby podjąć, bądź usprawnić, aby osobom w wieku senioralnym mieszkającym na terenie gminy Krupski Młyn żyło się lepiej. Większość osób nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie – 42,86%. Po 14,29% ankietowanych wskazało na: pomoc podstawową – żywność, opał, rachunki, rozrywkę dla starszych, tj. spotkania, kluby itp., pomoc w zakupach i sprzątaniu oraz programy socjalne i pomoc finansową.

REKOMENDACJE DLA GMINY KRUPSKI MŁYN

Badania realizowane na terenie gminy Krupski Młyn pozwoliły na wyciągnięcie następujących wniosków:

SKALA ZJAWISKA UZALEŻNIENÍ CHEMICZNYCH

Skala uzależnień chemicznych wśród dorosłych oraz dzieci i młodzieży nie przybiera dużych rozmiarów, jednak należy prowadzić dalsze działania profilaktyczne.

Wśród mieszkańców, którzy pili kiedykolwiek alkohol, 28,24% pije go kilka razy w roku, 32,94% kilka razy w miesiącu, 12,94% kilka razy w tygodniu, a 0,59% osób codziennie. W przypadku uczniów alkohol piło kiedykolwiek 25,00% ankietowanych. Można dostrzec, iż po alkohol częściej sięgają dziewczynki (28,87%) niż chłopcy (22,22%).

Równie istotnym problemem wśród mieszkańców gminy Krupski Młyn jest problem niktynizmu. Do palenia papierosów przyznało się 17,06% mieszkańców, w tym 14,12% pali codziennie. Większość ankietowanych, którzy palą papierosy, wypala każdego dnia od 6 do 15 sztuk (37,93%). Dodatkowo większość ankietowanych próbowało raz rzucić palenie, ale im się nie udało (31,03%).

W przypadku uczniów do palenia przyznaje się 13,71% z nich, w tym 4,03% pali regularnie. Co istotne, 23,53% uczniów w ostatnim miesiącu paliło dziennie ponad 20 papierosów.

Co więcej istotnym problemem w gminie jest również problem przemocy. Wśród ankietowanych przemocy doświadczyło 18,82% osób. Zdecydowana większość z nich doświadczyła przemocy psychicznej (78,13%), a 37,50% osób doświadczyło przemocy fizycznej. Natomiast 13,53% ankietowanych stosowało przemoc wobec innych osób.

Problem przemocy jest widoczny również wśród uczniów – 33,06% uczniów przyznało, iż doświadczyło przemocy, a wśród tych osób 63,41% ze strony kolegów ze szkoły. Dodatkowo 38,71% ankietowanych twierdzi, że w ich szkole występuje zjawisko przemocy. Co wskazuje na to, iż problem przemocy rówieśniczej jest obecny wśród szkół w gminie.

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA SIĘGANIE PO SUBSTANCJE ODURZAJĄCE

Badania dowiodły, iż **pleć ma znaczenia, jeśli chodzi o kontakt z substancjami psychoaktywnymi.** Chłopcy częściej niż dziewczynki eksperymentowali z substancjami psychoaktywnymi. W przypadku alkoholu to dziewczynki częściej przyznawały, iż miały z nim kontakt, natomiast chłopcy częściej niż dziewczynki sięgali po papierosy i narkotyki.

W przypadku uczniów, istotną rolę odgrywają rówieśnicy. To oni przede wszystkim nakłaniają się wzajemnie do sięgania po substancje uzależniające. Dane pokazały, że uczniowie palą

papierosy, piją alkohol, czy też sięgają po narkotyki podczas imprez towarzyskich, by zaimponować innym oraz pod presją znajomych. W związku z tym można wysunąć wniosek, że presja rówieśników oraz obawa przed byciem odrzuconym przez grupę skłania młodych ludzi do zażywania substancji psychoaktywnych.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na kontakt uczniów ze środkami odurzającymi ma rodzina. Atmosfera w domu oraz problemy, które występują w rodzinie odgrywają ogromną rolę na kontakt uczniów z substancjami odurzającymi, ale także mają wpływ na dorosłe życie. Należy tutaj zwrócić uwagę, iż problemem jest także współczesny styl życia – rodzice nie mają czasu dla dzieci, zostawiają je same sobie. W efekcie są one osamotnione, nie mają wsparcia i szukają ucieczki od problemów za pomocą środków uzależniających.

Co istotne, **uczniowie posiadają wiedzę na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych.** Potrafią wskazać ich konsekwencje, wiedzą do kogo zwrócić się w razie sytuacji problemowej. Dużą rolę odgrywają tutaj szkoły – dzięki realizowanym programom profilaktycznym wiedza uczniów jest na wysokim poziomie, a skala uzależnień nie przybiera dużych rozmiarów. Jednak jak zauważyli przedstawiciele oświaty, wiedza uczniów często jest wypierana przez presję rówieśników. Również Gmina Krupski Młyn podejmuje wiele działań mających na celu zmniejszenie skali problemów uzależnień.

Poniżej znajdują się rekomendacje co do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

- Działania profilaktyczne na terenie gminy Krupski Młyn powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie wszystkich grup społecznych w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych. Holistyczne działanie pomoże podnieść skuteczność działań.
- Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów alkoholizmu, narkomanii, niktynizmu i uzależnień cyfrowych zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach. Kluczową rolę mogą odgrywać instytucje

cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców np. służby porządkowe lub organizacje pozarządowe.

- Rekomenduje się zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem uzależnień od alkoholu lub narkotyków, uzależnień cyfrowych, czy też przemocy.
- Szkolenia dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, a także przeprowadzenie dalszych szkoleń w zakresie doskonalenia zawodowego dla pracowników lecznictwa odwykowego.
- Działania skierowane zarówno do pracodawców, jak i pracowników, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji.
- Szkolenia (w wersji stacjonarnej lub online) dla kadry kierowniczej w zakresie adekwatnego reagowania i interwencji wobec pracowników.
- Wsparcie kadry pedagogicznej poprzez odpowiednie szkolenia, umożliwiające rozwój kompetencji edukacyjnych, poszerzanie wiedzy i budowanie warsztatu metodycznego, ułatwiającego pracę szczególnie pod względem tzw. tematów trudnych (alkoholizm, narkomania, agresja, przemoc, cyberprzemoc, cyberuzależnienia).
- Kontynuowanie realizacji kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną zaleca się realizację kampanii głównie w formie online.
- Dalszą realizację zajęć profilaktycznych w szkołach (wśród starszych uczniów) na terenie gminy, poświęconych bezpieczeństwu na drogach, z uwzględnieniem właściwych zachowań i postaw wobec uczestnictwa w ruchu drogowym pod wpływem napojów alkoholowych.
- Realizowanie kampanii informującej o skutkach picia w ciąży, jak również zapoznanie mieszkańców z tematyką FAS – alkoholowego zespołu płodowego i uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu.

Profilaktyka uzależnień chemicznych powinna być prowadzona na kilku poziomach, aby spełniała swoją rolę:

- Profilaktyka pierwszorzędowa powinna być kierowana do grupy niskiego ryzyka, czyli osób zdrowych. Najważniejszym zagadnieniem tego rodzaju profilaktyki jest promowanie

zdrowego trybu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji spożywania substancji psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności społecznych i umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, ogranicza występowanie zachowań ryzykownych. Zaleca się:

- Zaleca się kontynuację prowadzonych programów profilaktycznych ze względu na fakt, iż są one skuteczne i przynoszą zamierzone skutki.
- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
- Organizację kursów radzenia sobie ze stresem, usprawniania komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Wzmacnianie asertywnych zachowań, pewności siebie i samoakceptacji.
- Promocja, wspólnie ze szkołami, liderów młodzieżowych i wykorzystywanie ich aktywności w działaniach profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia.
- Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań - rekomenduje się, aby działania te miały formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol, papierosy oraz narkotyki wpływają na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności, poprzez kampanie w social mediach.
- Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób. Rekomenduje się:
  - warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie ich do nauki szkolnej;
  - edukację rodziny pod względem problemów uzależnień i zasięgnięcia pomocy w wypadku występowania przemocy. Edukacja może mieć formę kampanii społecznej oraz warsztatów i spotkań z ekspertami (w formie stacjonarnej lub online);
  - realizację programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych

w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, „Program Domowych Detektywów”);

- prowadzenie lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania narkotyków, picia alkoholu i palenia papierosów.

Profilaktyka drugorzędowa, to działania skierowane do osób zagrożonych, należących do grupy wysokiego ryzyka. Osoby te nie są trwale uzależnione, ale zaczynają dopiero eksperymentować z substancjami psychoaktywnymi. W tym obszarze najważniejsze jest ograniczenie głębokości zachowań niepożądanych i możliwość wycofania się z nich.

Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Tym rodzinom powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów.

- Wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).
- Na terenie gminy powinna zostać przeprowadzona lokalna kampania uwrażliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożywania.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym w gminie.
- Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

Profilaktyka trzeciorzędowa, to ogół działań skierowanych do osób już trwale uzależnionych. Obejmuje ona leczenie skutków zachowań niepożądanych, czyli przeciwdziałanie pogłębianiu się choroby oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia, poprzez wprowadzanie leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji. Zaleca się:

- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy.
- Zwiększenie dostępności do placówek leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu, wspieranie działań rehabilitacyjnych i grup wsparcia - stworzenie możliwości resocjalizacji osób uzależnionych.

- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią. Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemom społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.
- Wprowadzanie ograniczonej dostępności alkoholu i papierosów na terenie gminy dla młodzieży, poprzez edukację i kontrolę sprzedawców.

W odniesieniu **do problemu biedy i ubóstwa, starzenia się społeczeństwa oraz sytuacji osób niepełnosprawnych** w gminie Krupski Młyn zaleca się:

- Tworzenie kampanii społecznej potępiającej różnego rodzaju dyskryminację, a jednocześnie propagującej tolerancję, empatię oraz aktywną pomoc ofiarom wykluczenia.
- Kontynuowanie działań pomocowych dla osób ubogich: zasiłki i świadczenia, mieszkania socjalne, zbiórki pieniędzy, ubrań, żywności.
- Istotne jest, aby szkoła nadal identyfikowała problemy finansowe w rodzinach uczniów oraz pomoc tym osobom (darmowe podręczniki, wyprawki szkolne, stypendia).
- Identyfikowanie osób pozostających bez zatrudnienia i dalszą pomoc obejmującą pośrednictwo zawodowe, w tym szkolenia z poszukiwania pracy oraz kontynuowanie wsparcia dla osób wchodzących lub powracających na rynek pracy.
- Organizowanie staży/praktyk zawodowych dla dorosłych, w celu podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, a także szkoleń z zakresu kompetencji kluczowych. Istotne jest, aby osoby, które mają mniejsze zasoby finansowe powinny mieć możliwość uzyskania dofinansowania przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, stażu lub praktyk zawodowych.
- Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie miejsc wsparcia i poradnictwa dla tych grup.
- Rekomenduje się dalszą materialną pomoc dla osób starszych.

- Upowszechnienie wolontariatu – przygotowywanie wolontariuszy i zapewnianie im możliwości pracy w zakresie świadczenia pomocy osobom starszym, bezdomnym i zagrożonym ubóstwem.
- Zaleca się także dalsze zapewnianie osobom starszym, niepełnosprawnym i innym zagrożonym wykluczeniem społecznym form aktywnego spędzania czasu oraz włączania tychże osób w życie zawodowe i publiczne. Istotne jest, aby informować mieszkańców realizowanych działaniach.
- Zaleca się dalsze przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych poprzez organizowanie akcji, kampanii mających na celu stworzenie pozytywnego obrazu późniejszej fazy życia, odejście od stereotypu stary = chory, a także rozwój świadomości społecznej na temat potencjału osób starszych.

Dodatkowo zaleca się:

- Szkolenia dla rodziców – rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Zdobyta wiedza pozwoli rodzicom lepiej wypełniać swoje obowiązki, pomoże zrozumieć psychikę młodego człowieka, a także mechanizmy rządzące jego postępowaniem. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
- Rekomenduje się przeprowadzenie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą, a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy w rodzinie. Planowane działania edukacyjne służyłyby również zwiększeniu poziomu wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci i wzmocnieniu ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych (np. nauka rozwiązywania konfliktów rodzinnych).
- Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskiej Karty” w szkole. Równie ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenie szkolenia w zakresie wychowania pokolenia bez przemocy.

6. POZYCJA STRATEGICZNA GMINY KRUPSKI MŁYN

6.1. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawione są wyniki prac uczestników zespołu ds. planowania strategicznego, będących współautorami strategii opartej o diagnozę SWOT.

ANALIZA SWOT

POMOC SPOLECZNA, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE, POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I OSOBOM STARSZYM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dostęp do placówek oświaty; - bogata oferta kulturalna; - spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej z tytułu bezrobocia lub ubóstwa; - wspieranie osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków; - spadek liczby osób nieposiadających pracy; - kooperacja z Powiatowym Urzędem Pracy; - pomoc dla osób niepełnosprawnych; - funkcjonowanie MOPS, który umożliwia osobom i rodzinom pokonywanie trudnych sytuacji życiowych, wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb; - dobrze wyszkolona kadra służb społecznych; - odpowiednia liczba miejsc w przedszkolach; - rozwijająca się asystentura; - dobra współpraca z organizacjami samorządowymi; 	<ul style="list-style-type: none"> - Coraz częściej pojawiające się uzależnienie od alkoholu i narkotyków; - Starzejące się społeczeństwo; - Wysokie koszty dla korzystających z usług opiekuńczych; - Brak wystarczającej liczby form rodzinnej pieczy zastępczej; - Słabo zmotywowany klient pomocy społecznej; - Realizacja programów zdrowotnych; - Niewystarczająca liczba animatorów środowiskowych; - Niedostateczna liczba mieszkań chronionych; - Brak rodzinnych domów pomocy społecznej; - Wysokie koszty dla gminy w przypadku umieszczenia osób w DPS; - Ubożenie osób starszych; - Coraz częstszy brak opieki w stosunku do osób starszych przez najbliższych członków rodziny;

<ul style="list-style-type: none"> - rozwijająca się infrastruktura, dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych; - systematyczne likwidowanie barier osób niepełnosprawnych; - krótki czas oczekiwania na DPS; - odpowiednie środki finansowe na organizację różnorodnych form zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży; - funkcjonowanie programów aktywności lokalnej; - tworzenie placów rekreacji ruchowej; - zmniejszenie przestępczości wśród dzieci i młodzieży; - powstająca sieć wsparcia dla seniorów, w tym działalność klubów seniora. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie dostępu do dóbr kultury z rodzin wielodzietnych; - Sieć wsparcia dla osób z niepełnosprawnością; - Programy aktywizujące dla niepełnosprawnych; - Dziedziczenie ubóstwa przez korzystających z pomocy społecznej; - Ograniczona baza sportowo- rekreacyjna dla dzieci i młodzieży
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; - Dotacje ze środków zewnętrznych; - Rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej; - Wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej; - Efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - migracja społeczeństwa do większych miast; - bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych; - konkurencja między gminami w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizacje inwestycji; - konkurencja między gminami o środki pomocowe i lokalizowanie inwestycji; - wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku

koordynacja tych działań.	braku objęcia ich udziałami w tej kwestii.
---------------------------	--

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobrze przygotowana kadra, gotowa do podnoszenia kwalifikacji; - Dobra baza materialna placówek oświatowych z dostępem do internetu; - Działający Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna; - Imprezy organizowane cyklicznie i doraźnie; - Możliwość tworzenia klas integracyjnych; - Dobra praktyka między instytucjami oświatowo- społecznymi; 	<ul style="list-style-type: none"> - Słabo rozwinięty wolontariat młodzieżowy; - Brak wolontariatu; - Brak spotkań edukacyjnych dla osób starszych; - Niewystarczający dostęp do psychologa; - Ograniczona oferta rekreacyjna dla młodzieży.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - bogactwo architektury i przyrody; - pozyskanie środków na edukację dla dorosłych, na przekwalifikowanie z funduszy pomocowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niż demograficzny; - Niska świadomość edukacyjna większość społeczeństwa gminy.

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

MOCNE STRONY

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Podejmowanie działań profilaktycznych przy udziale instytucji zajmujących się zapobieganiem uzależnieniom z placówkami odwykowymi.

SŁABE STRONY

- Nauczyciele nie posiadają dostatecznego przeszkolenia w zakresie niektórych programów profilaktycznych;
- Brak psychologów w szkołach do rozwiązywania problemów – mała liczba godzin;
- Brak komunikacji i ciągłości opieki – wsparcia po leczeniu odwykowym;
- Utrudniony dostęp do korzystania z usług specjalistów ze względu na miejsca zamieszkania i położenie gminy;
- Brak placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej;
- Słabo rozwinięty wolontariat w ramach pracy z dziećmi na terenach wiejskich;
- Brak grup samopomocowych;
- Punkt konsultacyjny dla uzależnionych i współuzależnionych, uwikłanych w przemoc;
- Pedagodzy w szkołach, psychoterapeuta w punkcie konsultacyjnym.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - szanse na zdobycie środków pomocowych unijnych i rządowych. - zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację i ilość punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywanie w miejscu publicznym 	<ul style="list-style-type: none"> - brak pozytywnych wzorców w rodzinie - brak reakcji społeczeństwa i przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży.

6.2. Prospektywna wizja sposobów rozwiązywania problemów społecznych

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności z terenu gminy Krupski Młyn określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie:

POMOC SPOŁECZNA, POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM, OSOBOM STARSZYM, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

- Przeprowadzenie okresowej diagnozy problemów osób niepełnosprawnych;
- Wspieranie tworzenia i funkcjonowanie lokalnych grup wsparcia;
- Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych;
- Udzielanie informacji dla osób niepełnosprawnych w ramach pracy socjalnej;
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych;
- Utworzenie domu dziennego pobytu;
- Promowanie idei wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- Inicjowanie interdyscyplinarnych form współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Współpraca instytucji świadczących pomoc i usługi na rzecz rodziny przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- Rozwój interdyscyplinarnych form wsparcia;
- Nasilenie ochrony uczniów przed przemocą, uzależnieniami, zachowaniami patologicznymi poprzez oferowanie dzieciom i młodzieży szerokiego wachlarza zajęć pozalekcyjnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych;
- Aktywizacja społeczności lokalnej mająca na celu wypracowanie postaw prospołecznych i wzmacniających odpowiedzialność za miejsce swojego zamieszkania;
- Wspieranie aktywności trzeciego sektora działającego w różnych obszarach życia społecznego;
- Współpraca różnych środowisk na rzecz rozwoju społecznego;
- Wspieranie inicjatyw organizacji klubów seniora;
- Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych;
- Tworzenie klubów seniora i innych środowiskowych form wsparcia (tj. Ośrodki wsparcia dla osób starszych);
- Realizacja projektów/działań informacyjnych oraz promujących zdrowy styl życia;

- Wspomaganie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia, realizacja kampanii społecznych wzmacniających odpowiedzialność za swoje zdrowie;
- Intensywne wykorzystanie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej poprzez organizacje przedsięwzięć o charakterze pro-zdrowotnym;
- Promowanie dziedzictwa kulturowego i walorów turystycznych gminy i okolic.

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ NARKOMANII

- Stworzenie modelu współpracy pracownika socjalnego i konsultanta – psychologa, którego celem będzie podjęcie terapii przez osobę uzależnioną lub skierowanie jej na przymusowe leczenie;
- Tworzenie i funkcjonowanie grup wsparcia dla osób współuzależnionych;
- Utworzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin uzależnionych od alkoholu;
- Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz pomocy rodzinom z problemem alkoholowym;
- Okresowa diagnoza problemów uzależnień w ramach diagnozy problemów społecznych;
- Systematyczny monitoring sprzedaży napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych poprzez badanie typu tajemniczy klient;
- Przygotowanie kampanii mającej na celu zwiększenie świadomości społecznej nt. szkodliwości alkoholu oraz tytoniu;
- Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych - powinny dotyczyć wszelkich zachowań ryzykownych oraz obejmować dzieci i młodzież oraz ich rodziców i opiekunów;
- Opracowanie materiałów edukacyjnych - informacyjnych dotyczących uzależnień zwłaszcza alkoholu, palenia tytoniu oraz dopalaczy oraz miejsc i ofert pomocy;
- Aktywizacja społeczności anonimowych alkoholików oraz dzieci anonimowych alkoholików mające na celu inicjowanie przez te środowiska w środowisku lokalnym mody na zdrowy tryb życia – bez używek;
- Inspirowanie do powstawania grup wsparcia sąsiedzkiego;
- Współpraca mediów, rodziny, szkolnictwa, instytucji pomocy społecznej i służb porządkowych w celu włączenia działań zapobiegających patologiom w inne dziedziny funkcjonowania społeczności;

- Realizacja gminnego program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie;
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych ograniczających zjawisko przemocy w szkole i środowisku rówieśniczym;
- Wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia;
- Podejmowanie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa osób starszych/niepełnosprawnych;
- Współpraca środowisk nauczycielskich w zakresie profilaktyki uzależnień.

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- Aktywizacja społeczności lokalnej mająca na celu wypracowanie postaw prospołecznych i wzmacniających odpowiedzialność za miejsce swojego zamieszkania;
- Wspieranie aktywności trzeciego sektora działającego w różnych obszarach życia społecznego;
- Współpraca różnych środowisk na rzecz rozwoju społecznego;
- Wspieranie inicjatyw organizacji klubów seniora;
- Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych
- Tworzenie klubów seniora i innych środowiskowych form wsparcia (tj. Ośrodki wsparcia dla osób starszych);
- Realizacja projektów/działań informacyjnych oraz promujących zdrowy styl życia;
- Wspomaganie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia, realizacja kampanii społecznych wzmacniających odpowiedzialność za swoje zdrowie;
- Intensywne wykorzystanie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej poprzez organizacje przedsięwzięć o charakterze pro-zdrowotnym;
- Promowanie dziedzictwa kulturowego i walorów turystycznych gminy i okolic.

Z powyższych oczekiwań co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych można sformułować cel nadrzędny strategii.

Wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Krupski Młyn, życie wolne od zagrożeń, zintegrowana społeczność, dostępna profesjonalna pomoc społeczna i terapeutyczna, aktywne i zintegrowane grupy społeczne, samorealizujące się w działaniach prospołecznych i kulturalnych.

Cel ten jest syntetyczną i skróconą wersją myśli, które zawarte są w wizji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krupski Młyn na lata 2021- 2030. Jest to hasłowe wyrażenie wizji rozwoju społecznego mieszkańców gminy Krupski Młyn.

Wizja jest określeniem takiego obrazu Gminy Krupski Młyn, jaki chcieliby osiągnąć za 10 lat mieszkańcy tego obszaru – uczestnicy procesu planowania. Wizja określa dążenie w sposób bardzo ogólny.

Gmina Krupski Młyn jest miejscem przyjaznym dla jego mieszkańców, umożliwiającym:

- profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązującą problemy socjalne i bytowe, wspierającą wzmocnienie własnych zasobów osób potrzebujących pomocy, sprzyjającą rozwojowi potencjału osobowego i społecznego,
- nowoczesną edukację, przyjazną różnym grupom wiekowym oraz osobom niepełnosprawnym, umożliwiającą ustawiczne kształcenie w zależności od wieku i potrzeb,

integrację społeczności lokalnej, profesjonalną i efektywną pomoc w sytuacji zagrożeń związanych z dysfunkcją spowodowaną nadużywaniem substancji psychoaktywnych.

6.3. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja

6.3.1. Cele strategiczne

Po uzyskaniu akceptacji społecznej wizji Strategii, do której będzie dążyć społeczność lokalna w wyniku wdrażania strategii. **Po przeprowadzeniu diagnozy problemów społecznych oraz diagnozy prospektywnej przystąpiono do ustalenia priorytetów, celów strategicznych.** Uczestnicy prac nad strategią ustalili je w następującym zakresie:

Cele strategiczne określono dla trzech obszarów:

1. Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej,
2. Pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym,

3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Uwzględniając wyniki analizy SWOT, analizy potencjałów wypracowano następujące cele strategiczne:

1. dla obszaru „Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej”

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy. Dostęp do kształcenia ustawicznego, sprzyjanie działaniom kulturotwórczym.

2. dla obszaru „Pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym”

Profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców, zachęcająca do samorealizacji i wsparcia dla innych.

3. dla obszaru „Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii”

Skuteczne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii. Efektywny system przeciwdziałania nadużywaniu środków psychoaktywnych.

Realizacja tych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach. Cele szczegółowe i działania realizacyjne przedstawione zostaną w kolejnych rozdziałach.

Źródłem sformułowanych poniżej szczegółowych celów strategicznych oraz działań strategicznych jest wynik ustaleń uczestników prac nad strategią i są skorelowane z wynikami analizy SWOT, badań problemów społecznych, oczekiwań realizacyjnych wyrażonych w ankietach prospektywnych.

6.3.2. Cele szczegółowe i ich realizacja

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

CEL GŁÓWNY

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy. Dostęp do kształcenia ustawicznego, sprzyjanie działaniom kulturotwórczym społeczeństwa.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- nowoczesny system oświaty,
- dostępność bogatej oferty edukacyjnej, sportowej i kulturalnej.

WSKAŹNIKI MONITOROWANIA STRATEGII:

- liczba zajęć dodatkowych współfinansowanych ze środków UE;
- liczba zajęć oferowanych dla osób starszych;
- liczba miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym;
- liczba inicjatyw kulturalnych, edukacyjnych na terenie gminy.

DZIAŁANIA STRATEGICZNE:

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Prowadzenie zajęć dodatkowych, w tym dofinansowanych z UE.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Gmina Krupski Młyn
2	Organizacja zajęć rekreacyjno- sportowych dla osób starszych.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Gmina Krupski Młyn
3	Poprawa dostępu do usług wychowania przedszkolnego.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Gmina Krupski Młyn
4	Podniesienie poziomu integracji społecznej.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Gmina Krupski Młyn
5	Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych. Tworzenie klubów seniora i innych środowiskowych form wsparcia.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Gmina Krupski Młyn

**POMOC SPOŁECZNA, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE, POMOC OSOBOM
NIEPEŁNOSPRAWNYM I OSOBOM STARSZYM**

CEL GŁÓWNY

Profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców, zachęcająca do samorealizacji i wsparcia dla innych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- wspieranie rozwoju kwalifikacji osobowych klientów pomocy społecznej,
- rozwój zasobów osobowych i instytucjonalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- promocja samorealizacji, przedsiębiorczości, wolontariatu, grupa wsparcia,
- wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej.

WSKAŹNIKI MONITOROWANIA STRATEGII:

- liczba rodzin objętych pomocą społeczną bez względu na liczbę i rodzaj świadczeń,
- liczba osób, którym przyznano zasiłki pieniężne,
- wartość przyznanych świadczeń pieniężnych w roku budżetowym;
- wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie dożywiania w skali roku,
- liczba osób objętych pomocą w ramach usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych,
- liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych,
- liczba rodzin objętych „programem 500+”
- liczba dzieci objętych „programem 500+”
- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

DZIAŁANIA STRATEGICZNE:

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie
2	Prowadzenie systematycznych badań określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych, potrzeb pomocowych i profilaktycznych.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie
3	Pomoc bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie
4	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie
5	Utworzenie bazy rehabilitacyjnej i poszerzenie oferty usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych i starszych.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie, Gmina Krupski Młyn
6	Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie, Powiatowy Urząd

				Pracy
8	Monitorowanie rodzin z problemem przemocy w rodzinie.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie, NGO, inicjatywy oddolne
8	Zlikwidowanie barier architektonicznych na terenie gminy.	2021 – 2030	Budżet Gminy, fundusze pomocowe	Gmina Krupski Młyn oraz zarządcy infrastruktury

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

CEL GŁÓWNY

Skuteczne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii. Efektywny system przeciwdziałania nadużywaniu środków psychoaktywnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- profesjonalna pomoc terapeutyczno – rehabilitacyjna,
- racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
- promocja zdrowego stylu życia.

WSKAŹNIKI MONITOROWANIA STRATEGII:

- liczba osób objętych działaniami GKRPA;
- liczba osób objętych programami i projektami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- liczba inicjatyw społecznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (kampanii informacyjnych, imprez plenerowych itp.)

DZIAŁANIA STRATEGICZNE:

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz pomocy rodzinom z uzależnieniami.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	GOPS w Krupski Młynie
2	Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych – powinny dotyczyć wszystkich zachowań ryzykownych oraz obejmować dzieci i młodzież oraz rodziców i opiekunów.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie
3	Opracowanie i wdrożenie zorganizowanej pomocy specjalistycznej (psychologicznej, prawnej i medycznej) dla mieszkańców gminy.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie
4	Kontynuowanie działań organizujących rozwój usług nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie
5	Opracowanie materiałów edukacyjnych – informacyjnych dotyczących uzależnień zwłaszcza alkoholu, palenia tytoniu oraz dopalaczy oraz miejsc i ofert pracy.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie
6	Stworzenie grup wsparcia dla współuzależnionych, w tym grupy AA.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie

7	Systematyczne spotkania osób kompetentnych (np. policji, terapeutów) z dziećmi, młodzieżą.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie
8	Systematyczny monitoring sprzedaży napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów np. przez badanie typu tajemniczy klient.	2021 – 2030	Bezinwestycyjne	Gmina Krupski Młyn, NGO, lokalna społeczność
9	Kontynuowanie działań organizujących rozwój usług nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi.	2021 – 2030	Budżet gminy, fundusze pomocowe	GOPS w Krupski Młynie

7. SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

W celu sprecyzowania zarządzania realizacją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należało odpowiedzieć na następujące pytania:

- a) kto będzie odpowiedzialny za koordynację procesu wdrażania dokumentu?
- b) jak często i jakimi sposobami będzie odbywać się ocena jego realizacji?
- c) w jaki sposób i w jakim trybie będzie dokonywana korekta/aktualizacja strategii?

Opracowując niniejsze „wytyczne” kierowano się założeniem, że proces tworzenia oraz wysiłek wdrażania strategii muszą być oparte na tej samej podstawie – partycypacji społecznej. A zatem, w naturalny sposób zaangażowanie oraz nabyte doświadczenie członków zespołu zadaniowego oraz osób uczestniczących w warsztatach planowania strategicznego powinny zostać wykorzystane na etapie wdrażania strategii.

Podmioty zarządzające realizacją strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Wójt – wykonuje uchwały Rady Gminy i budżet Gminy przy pomocy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych (JST); odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada Gminy – organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) doradcy – środowisko odpowiedzialne za doradztwo oraz opiniowanie, stanowiące zarazem forum wymiany doświadczeń i pomysłów na rozwój społeczny gminy.

Instrumenty realizacji Strategii

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoringu, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy, stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem i charakterem dochodów budżetowych. Trzeba stwierdzić, że poziom dochodów własnych gminy nie wystarcza w stosunku do realizowanych zadań oraz potrzeb społecznych, niezbędny jest zatem sprawnie funkcjonujący mechanizm zasilania zewnętrznego budżetu.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

Monitoring i ocena wdrażania strategii

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu będą raporty roczne realizacji zadań opracowywane przez osoby oddelegowane do tego zadania z Gminy Krupski Młyn i GOPS w Krupskim Młynie. Raporty będą sporządzane do końca marca roku następującego po roku sprawozdawczym, którego dany raport dotyczy, w oparciu o sprawozdania (raporty cząstkowe) jednostek organizacyjnych gminy z realizacji wyznaczonych dla nich zadań oraz wszelkie dane uzyskane od podmiotów publicznych oraz prywatnych zaangażowanych w politykę społeczną, w tym w szczególności od organizacji pozarządowych i kościelnych działających w sferze pożytku publicznego. Raporty co dwa lata będą pełniły zarazem funkcję raportów ewaluacyjnych.

Aktualizacja strategii

Przeeglądy aktualizacyjne Strategii będą odbywały się co 3 lata. Każdorazowo będzie to cykl prac analogicznych do procesu tworzenia gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,

poprzedzonych analizą zmian następujących w otoczeniu społeczno-gospodarczym (np. nowe uregulowania prawne, nowe możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych) oraz oceną postępów w realizacji Strategii, w tym poziomu zadowolenia lokalnej społeczności z podjętych działań w sferze polityki społecznej.

Finansowanie strategii

Budżet na realizację Strategii pochodzi przede wszystkim z Gminy Krupski Młyn. Jest on wydzielony na organizację i funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury w Krupskim Młynie w kwocie rocznej 690 tys. zł. Rocznie wynagrodzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej będą stanowiły co najmniej: 107.406 zł, w tym pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Z kolei roczny budżet dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 42.100 zł. Ponadto Gmina w 2021 r. ogłosiła konkurs dla NGO na oferty na realizację zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w 2021 roku. Wartość dotacji w tym konkursie wynosi 40.000 zł. Działania te w zależności od wysokości budżetu Gminy Krupski Młyn są planowane do kontynuowania w kolejnych latach. Przewiduje się środki finansowe na realizację strategii na kolejne lata wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej, czyli 2021- 2030 w kwocie łącznej około : 879.506 zł.

wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej,